

Samenvatting / conclusie

Deze wijkraadpleging biedt inzicht in de (leefbaarheids)thema's waar wijkraad Overvecht (meer) aandacht zou moeten besteden en welke zaken zij (met prioriteit) moet aankaarten bij de gemeentelijke politiek of bij andere instellingen in de wijk. Daarnaast wordt duidelijk hoe de wijkraad zelf wordt beoordeeld (en of zij überhaupt bekend is) en op welke wijze zij het beste contact kan onderhouden met wijkbewoners. Tot slot is een belangrijke doelstelling van het onderzoek om onder diverse bewonersgroepen uit Overvecht de bekendheid met de wijkraad te vergroten, uitleg te geven over de wijkraad en (indien gewenst) mensen in contact te brengen met de wijkraad.

Het onderzoek richt zich op wijkbewoners en is opgebouwd uit twee elkaar aanvullende methodieken: enerzijds onderzoek onder (voornamelijk) allochtone bewoners die verenigd zijn via welzijnsorganisatie Cumulus en anderzijds online onderzoek waarbij voornamelijk hoger-opgeleide, autochtone en betrokken wijkbewoners zijn bereikt. Bij het analyseren van de data moet met deze respondentensamenstelling rekening gehouden worden. Aan het online onderzoek hebben 53 respondenten deelgenomen, terwijl voor het bereiken van de meer kwetsbare bewoners (allochtone en oudere mensen) Labyrinth 10 focusgroeps gesprekken heeft gevoerd. Het uitvoerende onderzoek heeft plaatsgevonden in september, oktober en november 2009.

Mening over wijkraad Overvecht

Focusgroepen

In de focusgroepen heerst over het algemeen grote onbekendheid met het bestaan van wijkraad Overvecht. Vrijwel niemand kan haar taken of activiteiten benoemen. In sommige groepen wordt de wijkraad in eerste instantie verward met de wijkwinkel of met het Wijkbureau. Tijdens de groepsgesprekken is een wijkraadslid aanwezig geweest om uitleg te geven over de taken en activiteiten van de wijkraad; dit werd zeer gewaardeerd en vanuit alle focusgroepen klinken hierna positieve geluiden over het bestaan van een wijkraad in Overvecht. Door op deze manier in contact te treden met bewoners uit de wijk, is de bekendheid van wijkraad Overvecht toegenomen, een belangrijk doel van deze wijkraadpleging. Belangrijke taken die tijdens de gesprekken naar voren kwamen, gaan over de wijkraad als spreekbuis voor wijkbewoners en het geven van informatie over lokale zaken. De meeste groepen stellen het op prijs om ook in de toekomst contact te blijven onderhouden met de wijkraad en om de wijkraad beter te leren kennen. Voor de meeste groepen is in dat geval de begeleider van Cumulus de aangewezen contactpersoon. In diverse groepen geven bewoners aan dat zij in de toekomst eventueel zelf lid zouden willen worden van de wijkraad, maar dat de bekendheid en het contact eerst nog geïntensiveerd moet worden.

Online onderzoek

Ook binnen de respondentengroep van het online onderzoek (betrokken, autochtone en hoger-opgeleide respondenten) valt de bekendheid met de wijkraad tegen: de helft is niet echt goed bekend met het bestaan van wijkraad Overvecht (maar heeft hier doorgaans wel eens van gehoord). De bekendheid die er is, is vooral tot stand gekomen via de wijkkrantjes (vooral Dreefnieuws) en wijkinformatiefolders of eigen publicaties van de wijkraad. Ook hebben de wijkraadplegingen van de afgelopen jaren de nodige bekendheid opgeleverd en tot slot geeft een deel van de respondenten aan iemand uit de wijkraad te kennen of zelf wel eens bij een vergadering aanwezig te zijn (geweest). De website of online nieuwsbrieven worden niet of nauwelijks genoemd. Ondanks de matige bekendheid, is een ruime meerderheid van alle respondenten overwegend positief of zeer positief over het bestaan van wijkraden in Utrecht.

Van alle respondenten heeft ruim een kwart wel eens persoonlijk contact gehad met wijkraad Overvecht of deelgenomen aan één van haar activiteiten. Over dit contact bestaat (ruime) tevredenheid. Maar voor een ruime meerderheid geldt dus dat er geen contact met de wijkraad heeft plaatsgevonden. Tweederde van de respondenten heeft te weinig kennis om het algemene functioneren van de wijkraad te beoordelen; zij die dit wel doen zijn overwegend positief. De (paar) respondenten met kritische geluiden geven aan dat de zichtbaarheid van de wijkraad beter zou kunnen of dat de aansluiting met de achterban uit de wijk te gering is. Dit geluid wordt onderbouwd door het gegeven dat maar weinigen iets kunnen noemen waar wijkraad Overvecht positief aan heeft bijgedragen in Overvecht.

Een derde van de respondenten heeft in eerste instantie geen idee wat de taken van wijkraad Overvecht zijn; een kwart is hier wel goed van op de hoogte is. Veel belang wordt gehecht aan 'het luisteren naar problemen en ideeën die vanuit de wijk worden aangedragen' en 'het doorspelen van geluiden uit de wijk naar de lokale politiek'. In iets mindere mate wordt ook de informatietaak van de wijkraad van groot belang geacht. Ongeveer

een kwart van de respondenten noemt nog een andere taak die zij van belang acht voor wijkraad Overvecht. Een deel van deze taken gaat over het ondernemen van concrete actie, iets wat in principe niet tot de kerntaken van de wijkraad behoort. Daarnaast gaan meerdere opmerkingen over het contact met de achterban uit de wijk: meer contact met wijkbewoners, nieuwe wijkraadsleden werven en bewoners stimuleren om mee te denken wordt aangemoedigd.

Ruim 4 op de 5 respondenten is bereid om vrijblijvend informatie over actuele zaken in de wijk aan te dragen bij de wijkraad of informatie van haar te ontvangen. Het zelf benaderen van de wijkraad en het door de wijkraad benaderd worden, zijn twee elkaar goed aanvullende manieren om contact tot stand te brengen. De meest populaire contactvorm is overduidelijk e-mail of internet: maar liefst 86% heeft hier een voorkeur voor. Het is opvallend dat dit nu juist de contactvorm is, die nooit genoemd wordt als het gaat om datgene waarvan bewoners de wijkraad kennen.

Geconcludeerd kan worden dat wijkraad Overvecht binnen de online respondentengroep (betrokken, autochtoon en hoger-opgeleid) als een belangrijk orgaan gezien wordt. De bereidheid om informatie aan te dragen en te ontvangen is groot. Toch is er op dit moment nog maar weinig contact met de wijkraad en bestaat nog veel onduidelijkheid over haar (precieze) taken en activiteiten. Hetzelfde geldt voor de meer kwetsbare bewonersgroepen uit Overvecht, met dat verschil dat de bekendheid met de wijkraad nog veel lager is en dat deze groep echt fysiek opgezocht moet worden de wijkraad. Dit wordt zelfs erg op prijs gesteld.

Belangrijke leefbaarheidsthema's

Focusgroepen

In dit onderzoek is onderzocht welke (leefbaarheids)thema's volgens bewoners momenteel (meer) aandacht zouden moeten krijgen om zodoende prettiger te wonen en te leven in Overvecht. Tijdens de focusgroepen zijn niet alle bewonersgroepen (even veel) aan bod gekomen, omdat met name is ingezet op niet-Westerse allochtonen (vooral Marokkaanse, Turkse en Afghaanse bewoners) van middelbare (of soms hogere) leeftijd. Ook hebben relatief wat meer vrouwen deelgenomen aan de focusgroepen. Hier dient bij de bestudering van de uitkomsten rekening mee gehouden te worden. Hetzelfde geldt voor het online onderzoek, waarbij autochtone, hoger-opgeleide en betrokken bewoners vertegenwoordigd zijn.

In alle 10 de focusgroepen zijn (leefbaarheids)thema's aangedragen die momenteel (meer) aandacht zouden moeten krijgen. Hieronder worden de belangrijkste thema's weergegeven die in minimaal 4 van de 10 groepen genoemd zijn:

- Jongerenproblematiek / onveiligheid in de wijk (9 van de 10 keer genoemd)
- Problemen met (onderhoud) woningen (6 van de 10 keer genoemd)
- Gebrek aan kinder- / jongerenactiviteiten (5 van de 10 keer genoemd)
- (Sport)activiteiten speciaal voor vrouwen (5 van de 10 keer genoemd)
- Politie te druk / niet streng genoeg (5 van de 10 keer genoemd)
- Buitenspeelvoorzieningen kunnen beter (5 van de 10 keer genoemd)
- Vervuiling in de wijk (4 van de 10 keer genoemd)
- Opvoedingsproblematiek (4 van de 10 keer genoemd)
- Gevaarlijke verkeerssituaties (4 van de 10 keer genoemd)

Al met al zijn zo een hoop grote of kleinere thema's door meerdere groepen ter sprake gebracht die volgens hen (meer) aandacht vragen in Overvecht. Dit is een belangrijke leidraad voor de wijkraad bij het beoordelen van thema's waar zij (extra) aandacht aan zou kunnen besteden of die zij (meer) ter sprake zou kunnen brengen bij gemeentelijke politici. Met al deze thema's op een rij kan het beeld ontstaan dat Overvecht een wijk is met alleen maar problemen, een beeld dat ook onder nogal wat buitenstaanders leeft (zie bijvoorbeeld de wijkraadpleging jongeren 2008). Dit wordt echter in verschillende focusgroepen ontkracht: het negatieve imago van Overvecht (mede veroorzaakt door de media) komt niet overeen met hoe de respondenten hun wijk beleven. Vooral ouderen zijn erg gehecht aan de wijk en zouden hier (ondanks de problemen die er wel zijn) echt niet weg willen. Daarnaast zijn er ook thema's die goed voor elkaar lijken te zijn: in relatief weinig groepen klinkt een roep klinkt om meer of betere basisvoorzieningen. Wel bestaat in een aantal focusgroepen bezorgdheid over het aanblijven van subsidies voor diverse welzijnsactiviteiten en is er vraag naar meer betaalbare cursussen of ontmoetingsplekken. Daarnaast lijken de meeste bewoners tevreden over de kwaliteit

van de groenvoorzieningen en het openbaar vervoer in de wijk, want ook dit zijn geen belangrijke thema's binnen de focusgroepen. Het beeld van Overvecht als probleemwijk ligt voor wijkbewoners dus een stuk genuanceerder, ondanks de problemen die er wel zijn.

Online onderzoek

Daar waar het focusgroeponderzoek inzicht biedt in de mening van voornamelijk allochtone bewoners van Overvecht, zijn in het online onderzoek hoger-opgeleide, betrokken autochtone bewoners aan het woord gekomen. Vier hoofdthema's komen naar voren als thema's die met prioriteit zouden moeten worden aangepakt. Per thema is tevens het rapportcijfer van de respondententevredenheid hierover weergegeven (het eerste thema heeft de meeste prioriteit, etc.):

1. Gedrag van anderen (mensen die zich niet houden aan de wet) (5,2)
2. Kwaliteit van de openbare ruimte (6,7)
3. Onderlinge samenleven van wijkbewoners (kwaliteit, intensiteit van sociale contacten) (5,4)
4. Kwaliteit en diversiteit van de woningvoorraad (5,7)

Ook hier staat het (negatieve) gedrag van anderen op de eerste plaats (dit houdt verband met jongerenproblematiek / onveiligheid dat in de focusgroepen veel ter sprake kwam) en dit thema scoort ook het laagste tevredenheidscijfer. De kwaliteit van de openbare ruimte scoort wel een voldoende, maar is toch het tweede thema in rang dat met prioriteit aangepakt zou moeten worden. Dit is dus een thema dat veel invloed heeft op de leefbaarheidsbeleving van bewoners en waar erg hoge eisen aan gesteld worden. Net als in de focusgroepen zijn ook hier de kwaliteit/nabijheid van recreatie, ontspanning maar ook van basisvoorzieningen geen thema's die met prioriteit moeten worden aangepakt. Deze thema's scoren ruime voldoende. Tot slot zijn ook de respondenten van het online onderzoek in ruime meerderheid (4 op de 5) van mening dat het negatieve imago van Overvecht niet overeenkomt met de werkelijkheid.

Geconcludeerd kan worden dat diverse leefbaarheidsthema's extra aandacht vragen, waarbij het gedrag van mensen die zich niet houden aan de wet (jongerenproblematiek / onveiligheid) hét thema is waar (ook door de wijkraad) extra aandacht aan besteed zou moeten worden. Ondanks dat voor verschillende leefbaarheidsthema's lage rapportcijfers worden gegeven, blijkt het negatieve beeld dat bestaat over Overvecht volgens alle bewonersgroepen in werkelijkheid minder negatief te zijn.

Advies

1. De bekendheid van de wijkraad en met haar taken en activiteiten is laag, vooral onder de meer kwetsbare bevolkingsgroepen van Overvecht. Verhoging van deze bekendheid leidt tot positieve reacties (de taken van de wijkraad worden belangrijk gevonden!) en tot interesse om informatie te delen met en te ontvangen van de wijkraad. Het draagvlak van de wijkraadadviezen zal daardoor toenemen. Inzetten op meer bekendheid van wijkraad Overvecht is hiermee dus van groot belang.
2. Kwetsbare (allochtone) bewonersgroepen kunnen het beste fysiek worden opgezocht om zodoende informatie op te halen of te verstrekken. Dit wordt zelfs erg gewaardeerd. Cumulus is een organisatie waarbinnen dergelijke bewoners verenigd zijn en hier zijn zij te benaderen. Probeer de feeling met deze wijkbewoners te behouden door hier zo af en toe bij aan te schuiven.
3. Onder hoger-opgeleide, betrokken autochtone Overvechters is internet / e-mail / online nieuwsbrieven dé contactvorm die aanspreekt. Dit is echter niet de contactvorm die momenteel veel bewoners bereikt. Hier zou de wijkraad veel meer op in moeten zetten. De bereidheid om informatie met de wijkraad te delen is in potentie aanwezig en kan hierdoor (meer) geactiveerd worden.
4. Als de wijkraad iets bereikt heeft of ergens mee bezig is, zou dit meer aan de wijk gecommuniceerd moeten worden. Nu weten maar weinigen iets te noemen van wat de wijkraad bereikt heeft. 'Successen' blijven hangen en vergroten zo de bekendheid van en interesse in de wijkraad.
5. Ook concrete acties in de wijk kunnen de bekendheid van de wijkraad vergroten. Koppel je naam aan bepaalde activiteiten (bij voorkeur activiteiten gericht op leefbaarheidsthema's die actueel zijn). Dit hoeft de wijkraad niet alleen te doen, maar kan in samenwerking met andere organisaties of met bewoners zelf.
6. Dit onderzoek biedt inzicht in leefbaarheidsthema's die op dit moment (meer) aandacht verdienen. De jongerenproblematiek / onveiligheid in de wijk (negatief gedrag van anderen) blijkt voor alle bewonersgroepen hét thema te zijn dat meer aandacht verdient. Het is goed als de wijkraad dit (nogmaals) duidelijk maakt aan de gemeentelijke politiek en hier wellicht zelf een aantal acties op onderneemt (bijvoorbeeld een veegdag met jongeren organiseren).
7. Het onderzoek biedt voldoende aanknopingspunten voor andere zaken die de wijkraad (meer) onder de aandacht zou kunnen brengen of een actie op zou kunnen ondernemen (zie figuur 2.2.14). Hierover zal de wijkraad intern overeenstemming moeten bereiken. Ook thema's die maar één keer genoemd zijn, moeten overwogen worden (of extra onderzoek naar gedaan worden), omdat sommige thema's een (groot) probleem zijn voor een specifieke doelgroep. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan 'de doorstroming voor ouderen' of 'jongeren met schulden'. Het blijft altijd een (politieke) keuze om of voor een zo groot mogelijke groep iets (kleins) te doen of juist heel concreet in te zetten op een specifieke groep met specifieke problemen. Ook hier zal de wijkraad intern een besluit over moeten nemen. Labyrinth adviseert om in ieder geval in te zetten op zaken die ook echt zichtbaar zijn voor bewoners / wijkorganisaties, omdat dit ook de bekendheid van de wijkraad en haar activiteiten ten goede komt. Twee vliegen in één klap, om het zo te zeggen.